

8.2.2021

Til
- Olje og energidepartementet
- statsråd Tina Bru

Rákkočearro vindkraftverk Trinn III – sak om utsatt frist

Rákkočearro vindkraftverk trinn III, Berlevåg kommune, vil sammen med Trinn I og II favne hele fjellområdet øst for Storelvsassdraget fram til Gulgofjorden og Tanafjorden. Dette vil om det blir realisert være en enorm utbygging og et gigantisk anleggsområde.

Søker har drevet svært aktiv markedsføring rundt prosjektet, og har i sin iver oversett en rekke krav og lover. Det virker som hele AP inkludert ledelsen, er forledet og nå satser hele sin valgkamp i nord på tilfellet Rákkočearro vindkraftverk med hydrogenfabrikk, som når man går inn i materialet ser at dette er et pinlig dårlig prosjekt.

Vi mener NVE i spørsmålet om utsatt frist har gjort en god saksbehandling. Motvind Norge har registrert at statsråden nå er utsatt for politisk press for å gi prosjektet utsatt frist. Vi har også registrert at departementet har etterlyst flere opplysninger rundt reindrift og naturmangfold.

Motvind Norge vil anmode statsråden om å fastholde NVEs vedtak om avslag på søknaden om utsatt frist.

Saksbehandlingen rundt prosjektet som sådant og saka om utsatt frist er meget spesiell. Så langt vi kan se, er det her gjort en rekke direkte feil og lovbrudd. Prosjektet bryter både med Berlevåg kommunes arealdel til kommuneplanen, Plan og bygningsloven, Energiloven, Forurensningsloven, vedtak i Stortinget samt retningslinjer for konsesjonsutredninger. Vi minner statsråden om at prosjektet ikke er begrunnet med behov for forsyningssikkerhet, og at forholdet til reindrifta står sentralt.

Vi skal her gi noen kommentarer og utfyllende opplysninger som etter vårt syn forsterker NVEs vurdering, og som departementet og statsråden bør kjenne til.

I 2010 ble det gitt konsesjon til Trinn I og II, og i 2019 ble konsesjonen gitt for trinn III gitt til Varanger KraftHydrogen AS (VKH). Vi kan ikke finne at der foreligger noen konsekvensutredning for Trinn III.

VKH søkte NVE 16.04.2020 om utsatt frist for idriftsetting til 31.12.2026. NVE av slo i vedtak av 06.07.2020 søknaden fra VKH. NVE har etter klage fra Advokatfirmaet Selmer AS, på vegne av Varanger KraftHydrogen AS, av 19.07.2020. fastholdt sitt avslag og oversendte saka 14.09.2020 til OED.

Søknaden om utsatt frist er grunnlagt med at VKH ønsker forutsigbarhet for framtidig utvikling av lokal hydrogenproduksjon og avgrensning av kapasitet i dagens nett. Søknaden, som selve konsesjonen, er altså ikke begrunnet i behovet for forsyningssikkerhet, men i et ønske om kommersiell virksomhet.

Motvind Norge har registrert at politiske parti og aktører nå presser på for at selskapet skal få utsatt frist, trass NVEs brev om praksis og trass Stortingsvedtaket av 19.6.2020. Dersom det gjøres vedtak på det grunnlaget som foreligger, vil det være brudd på såvel lovverk som Stortingsvedtak og forvaltningspraksis

27.11.2019 sendte NVE brev til alle konsesjonærer og informerte om ny praksis ved håndtering av søknader om

utsatt frist for idriftsetting av vindkraft. I brevet varsla NVE at frister for idriftsetting normalt ikke vil forlenges utover 31.12.2021.

19.06.2020 vedtak nr. 799-et flertall i Stortinget bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti anmodet om følgende:

"Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon."

Vi vil gjøre departementet og statsråden oppmerksom på at konsesjon til Trinn III er gitt uten forutgående høring, det foreligger ikke konsekvensutredning eller gode utredninger i saka. Det er ikke søkt utslippstillatelse etter Forurensingsloven og heller ikke etter Drikkevannsforskriften.

Kommuneplanen og arealdelen er fra 1995. Arealet der anlegget i Trinn III er planlagt er LNF og med sikringsone for nedslagsfelt drikkevann i Storelva og Veddalen, dvs det kommunale vannverket til Berlevåg.

Ved eldre planer skal det stilles strenge krav til KU og spesielt til overordnede vurderinger (bærekraft/alternativer) som ellers er forutsatt tatt i kommuneplanen. Jf. § 6-1 nasjonale retningslinjer til fylkeskommuner og kommuner. Det er ikke en gang søkt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel.

Til alt overmål er anlegget planlagt lokalisert midt i kalvings- og sommerbeiteområdet til reinbeitedistrikt 7 Rákkonjárga. Dette reinbeitedistriktet er kjent for å ha god drift og ha tilpasset seg alle forordninger og krav fra Landbruksmyndighetene om drift tilpasset naturgrunnet.

Det foreligger ingen gyldig avtale med Reinbeitedistrikt 7 Rákkonjárga.

Driftsgrunnet er i dag allerede innskrenket av store inngrep som det kinesisk eide Elkem Tana, ny overføringslinje og Rákkočearro vindkraftverk trinn I og II og Hamnefjell vindkraftverk i Båtsfjord. Elkem Tana planlegger dramatiske utvidelser av driftsområdet. VKH sine planer om å utvide vindkraftverket Rákkočearro Trinn III. Statnett sine planlagte 420 kV overføringslinje gjennom deres vinterbeite i Måskevárre og oppsamlingsområde i Seidavárre. Til sammen vil alle disse inngrepene innebære omfattende innskrenkinger som også vil innvirke på å rekruttere samisk ungdom til å drive reindrift i dette flotte distriktet i framtida. Sumeffekter er overhode ikke vurdert i denne prosessen.

Alt i alt; trass i aktiv markedsføring gjennom mange kanaler – og så politiske - er dette prosjektet ikke kvalifisert og tilfredsstillende ikke kravene til FNs bærekraftsmål. Vi oppfordrer statsråden om å fastholde NVEs vedtak om avslag på utsatt frist.

Med hilsen

for Motvind Norge

Eivind Salen, s .

for Motvind Nord

Ragnhild Sandøy, s.

Kopi:

- Reinbeitedistrikt 7 Rákkonjárga
- Motvind Nord - Vuostabiegga Davvin
- NVE